

ĐỀ XUẤT XÂY DỰNG MỘT SỐ SẢN PHẨM DU LỊCH ĐẶC THÙ CỦA THÀNH PHỐ HẢI PHÒNG

Võ Thị Thu Hà

Khoa Du lịch

Email: havtt@dhhp.edu.vn

Ngày nhận bài: 07/12/2020

Ngày PB đánh giá: 03/3/2021

Ngày duyệt đăng: 12/3/2021

TÓM TẮT: Xây dựng sản phẩm du lịch đặc thù của thành phố Hải Phòng là nhiệm vụ cấp thiết đặt ra đối với ngành du lịch thành phố. Bài viết tập trung phân tích tiềm năng tài nguyên du lịch tự nhiên và du lịch văn hóa của Hải Phòng, bài học kinh nghiệm từ tỉnh Quảng Ninh, qua đó đề xuất xây dựng một số sản phẩm du lịch đặc thù của thành phố Hải Phòng và đưa ra những giải pháp chủ yếu nhằm xây dựng sản phẩm du lịch đặc thù của thành phố Hải Phòng.

Từ khóa: sản phẩm du lịch, sản phẩm du lịch đặc thù, sản phẩm du lịch đặc thù của thành phố Hải Phòng.

PROPOSED CONSTRUCTIONS SPECIAL TOURIST PRODUPROUCTS OF HAIPHONG CITY

ABSTRACT: Identifying the typical tourism product of Hai Phong city is urgent task set for the tourism industry of the city. The article focuses on analyzing the potentials of Hai Phong's natural tourism and cultural tourism resources, proposing ideas to build specific tourism products of Hai Phong city and key solutions to building typical tourism products of Hai Phong city.

Key words: tourism products, tourist products, tourist products typical of HaiPhong city.

1. Một số vấn đề về sản phẩm du lịch và sản phẩm du lịch đặc thù

Du lịch là một ngành kinh tế tổng hợp, có vị trí quan trọng đối với phát triển kinh tế, chính trị, xã hội và bảo vệ tài nguyên môi trường cũng như thúc đẩy, bảo tồn và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc. Du lịch xác lập và nâng cao vai trò, vị thế hình ảnh Việt Nam trên trường quốc tế, góp phần vào tiến trình hội nhập kinh tế quốc tế và thực hiện đường lối đối ngoại rộng mở, đa phương hóa, đa dạng hóa của Đảng và Nhà nước.

1.1. Sản phẩm du lịch

Theo Luật Du lịch Việt Nam (2018): “*Sản phẩm du lịch là tập hợp các dịch vụ trên cơ sở khai thác giá trị tài nguyên du lịch để thỏa mãn nhu cầu của khách du lịch*”. Trong đó sản phẩm du lịch được hiểu là các hoạt động dịch vụ du lịch: dịch vụ lữ hành, dịch vụ lưu trú, dịch vụ ăn uống, dịch vụ vui chơi giải trí...nhằm đáp ứng nhu cầu của khách du lịch. Tuy nhiên, trong thực tế sản phẩm du lịch được nhìn rộng hơn, bao gồm tất cả các giá trị vật chất và tinh thần chứa đựng trong không gian của điểm đến để có thể thỏa mãn nhu cầu của khách du lịch.

Sản phẩm du lịch tạo nên sự khác biệt trong phát triển du lịch, tạo nên thương hiệu và hình ảnh của mỗi điểm đến du lịch, được hình thành trên cơ sở kết hợp giữa các giá trị tài nguyên du lịch, các điều kiện về cơ sở hạ tầng, hệ thống các dịch vụ và khả năng cung ứng của các cơ sở du lịch.

1.2. Sản phẩm du lịch đặc thù

Trong Chiến lược phát triển Du lịch Việt Nam thời kỳ 2001 – 2010 và tầm nhìn đến năm 2020 đã xác định “*Phát triển du lịch bền vững, theo định hướng du lịch sinh thái và du lịch văn hóa - lịch sử, đảm bảo sự tăng trưởng liên tục, góp phần tích cực trong việc giữ gìn, bảo vệ môi trường tự nhiên và xã hội, bản sắc văn hóa dân tộc, xây dựng các sản phẩm du lịch đặc thù, chất lượng cao, có khả năng cạnh tranh trong khu vực và thế giới*”.¹ Như vậy, việc phát triển sản phẩm du lịch đặc thù đã được đặt ra như một nội dung chiến lược quan trọng của du lịch Việt Nam nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh trong quá trình hội nhập của du lịch Việt Nam với khu vực và quốc tế.

Tính khác biệt của sản phẩm du lịch có thể được tạo ra bởi sự khác biệt về chất lượng (đối với những sản phẩm du lịch cùng loại), thường được thể hiện trong những sản phẩm du lịch đặc thù. Theo ông Phạm Trung Lương: “*Sản phẩm du lịch đặc thù là những sản phẩm có các đặc tính độc đáo, duy nhất, nguyên bản và đại diện về tài nguyên du lịch (tự nhiên và nhân văn) cho một lãnh thổ/điểm đến du lịch với những*

dịch vụ không chỉ làm thỏa mãn nhu cầu, mong đợi của khách hàng mà còn tạo được ấn tượng bởi tính độc đáo và sáng tạo” [6]. Như vậy, phát triển sản phẩm du lịch đặc thù không phải là yếu tố duy nhất quyết định năng lực cạnh tranh, hấp dẫn của điểm đến, song nó có ý nghĩa quan trọng hàng đầu tạo ra sự khác biệt.

Việc phát triển sản phẩm du lịch đặc thù được đặt ra như một nội dung chiến lược quan trọng xuyên suốt của du lịch nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh của điểm đến du lịch Việt Nam nói chung và các địa phương nói riêng. Quá trình phát triển và xây dựng sản phẩm du lịch đặc thù phải gắn với việc nâng cấp chất lượng cơ sở vật chất kỹ thuật, dịch vụ, các điểm tham quan, xúc tiến quảng bá, marketing, phát triển nguồn nhân lực; nâng cao hiệu quả của hoạt động quản lý và hướng dẫn đối với nhiều dự án đầu tư phát triển sản phẩm du lịch đặc thù thông qua việc đẩy mạnh công tác quy hoạch, quản lý và thẩm định những dự án của các cơ quan quản lý, tư vấn du lịch và của các địa phương nói riêng trong quá trình hội nhập với khu vực và quốc tế.

2. Bài học kinh nghiệm của tỉnh Quảng Ninh và tiềm năng xây dựng sản phẩm du lịch đặc thù của thành phố Hải Phòng

2.1. Bài học kinh nghiệm về sản phẩm du lịch đặc thù của tỉnh Quảng Ninh

Sản phẩm du lịch đặc thù là những sản phẩm có được yếu tố hấp dẫn, độc đáo/ duy nhất, nguyên bản và đại diện về tài nguyên du lịch (tự nhiên và nhân văn) cho một lãnh thổ/điểm đến du lịch; với những dịch vụ không chỉ làm thỏa mãn nhu cầu/

¹ Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 97/2002/QĐ-TTg, ngày 09 tháng 07 năm 2002.

mong đợi của du khách mà còn tạo được ấn tượng bởi tính độc đáo và sáng tạo. Từ việc tìm hiểu các sản phẩm du lịch đặc thù của tỉnh Quảng Ninh, người viết xin đưa ra một số kinh nghiệm về việc xây dựng sản phẩm du lịch đặc thù của tỉnh Quảng Ninh, tỉnh có nhiều nét giống với thành phố Hải Phòng về điều kiện tự nhiên và tài nguyên du lịch.

Quảng Ninh là tỉnh có tiềm năng du lịch phong phú và đa dạng. Quảng Ninh có kỳ quan thiên nhiên thế giới - Vịnh Hạ Long, các giá trị tài nguyên của Vịnh Hạ Long không chỉ có ý nghĩa quốc gia mà còn có tầm cỡ toàn cầu¹. Quảng Ninh có quần thể danh thắng Yên Tử - trung tâm Phật giáo lớn trong cả nước, Chùa Đồng và Thiền viện Trúc lâm Yên Tử là di sản văn hóa cấp quốc gia đặc biệt. Quảng Ninh có hệ thống các đảo, đẹp phù hợp với các loại hình du lịch thăm quan, du lịch nghỉ dưỡng như đảo Cô Tô, Trà Cổ, Quan Lạn. Quảng Ninh là vùng mỏ than nổi tiếng của cả nước, chứa đựng các giá trị kinh tế, lịch sử và đã đi vào trong văn học nghệ thuật của Việt Nam. Trên cơ sở tài nguyên phong phú và đa dạng, Quảng Ninh đã thành công trong việc xây dựng các sản phẩm du lịch đặc thù, tiêu biểu:

Du lịch sinh thái, vui chơi giải trí và thăm quan thắng cảnh Vịnh Hạ Long: tổ chức tham quan bằng khinh khí cầu; tham quan hang động; Xây dựng Công viên địa chất Hạ Long, Bảo tàng Quảng Ninh, tổ chức các

tour du lịch leo núi, du lịch mạo hiểm khám phá các đảo, hang động, đáy biển...

Du lịch tín ngưỡng, tâm linh, lễ hội hành hương về chùa Yên Tử, nơi phong phú hệ thống chùa: chùa Một Mái, Hoa Yên, chùa Bảo Sái, chùa Giải Oan... Hệ thống cáp treo Yên Tử phục vụ khách vừa tiện lợi vừa hiện đại, thu hút số đông du khách hành hương trong cả năm.

Du lịch cộng đồng, tham quan nghỉ dưỡng biển ở Cô Tô, Quan Lạn, Ngọc Vũng, Trà Cổ...

Các sản phẩm du lịch đặc thù được tỉnh Quảng Ninh xây dựng đã mang lại hiệu quả rõ rệt, thu nhập từ du lịch của Quảng Ninh khoảng 14.000 tỷ/năm [3]. Để có được kết quả trên, Quảng Ninh đã có chiến lược phát triển du lịch, xác định rõ hướng đi cho từng giai đoạn, từng loại hình sản phẩm và từng loại thị trường cụ thể. Hệ thống cơ sở hạ tầng phục vụ du lịch được đầu tư đồng bộ, hiện đại đáp ứng nhu cầu của khách du lịch². Quảng Ninh đầu tư hàng loạt các công trình giao thông trọng điểm mới được đưa vào khai thác từ cuối năm 2018, như: Cao tốc Hạ Long - Hải Phòng, cao tốc Hạ Long - Vân Đồn, Cảng hàng không quốc tế Vân Đồn, Cảng tàu khách quốc tế Hạ Long... Các công trình trọng điểm này có tác động, sức ảnh hưởng rất lớn đến du lịch Quảng Ninh, góp phần đưa du lịch Quảng Ninh cất cánh.

¹ Vịnh Hạ Long được UNESCO 2 lần công nhận là Di sản thiên nhiên thế giới với 4 giá trị điển hình: giá trị thẩm mỹ-cảnh quan, giá trị địa chất-địa mạo, giá trị văn hóa, lịch sử, giá trị đa dạng sinh học.

² Ví dụ: Để phục vụ cho tham quan Vịnh Hạ Long, theo số liệu thống kê, đến nay Quảng Ninh đã có 1.300 cơ sở lưu trú được xếp hạng với 20.564 buồng. Đội tàu du lịch tham quan Vịnh Hạ Long có khoảng 500 chiếc, trong đó 170 tàu thủy lưu trú du lịch với 2.023 phòng..

Bài học kinh nghiệm về xây dựng và phát triển sản phẩm du lịch đặc thù từ Quảng Ninh cho thấy tập trung nguồn lực ưu tiên phát triển du lịch, quan tâm thực hiện các giải pháp nhằm mở rộng sản phẩm, nâng cao chất lượng dịch vụ du lịch như: Tổ chức chương trình xúc tiến du lịch Quảng Ninh tại Vương quốc Anh; xúc tiến thị trường du lịch cho Cảng hàng không quốc tế Vân Đồn; tập trung xây dựng môi trường du lịch phát triển bền vững, nâng cao chất lượng dịch vụ, mở rộng không gian du lịch. Bảo tồn và khai thác hiệu quả di sản, kỳ quan thiên nhiên thế giới Vịnh Hạ Long, Vịnh Bái Tử Long, Khu di tích danh thắng Yên Tử, hệ thống di tích nhà Trần... và trên 500 di tích khác của tỉnh. Bên cạnh đó, tỉnh mở rộng đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng, cơ sở vật chất ngành du lịch; tăng cường xúc tiến quảng bá, chú trọng đào tạo, bồi dưỡng nâng cao chất lượng nguồn nhân lực du lịch, đáp ứng nhu cầu hội nhập quốc tế, xây dựng môi trường thuận lợi cho doanh nghiệp và cộng đồng du lịch phát triển bền vững; tạo ấn tượng tốt đẹp thu hút du khách đến với Quảng Ninh. Quảng Ninh trở thành một trong những địa phương thành công trong việc khai thác hiệu quả các giá trị di tích, danh thắng và đưa du lịch trở thành ngành mũi nhọn phục vụ phát triển kinh tế xã hội.

2.2. Tiềm năng xây dựng các sản phẩm du lịch đặc thù của thành phố Hải Phòng

Xuất phát từ những quan điểm như trên về sản phẩm du lịch nói chung và sản phẩm đặc thù nói riêng, có thể khẳng định, thành phố Hải Phòng có nhiều tiềm năng để có thể xây dựng các sản phẩm du lịch đặc thù.

Hải Phòng là thành phố trực thuộc trung ương – đô thị cấp 1 quốc gia. Hải Phòng có vị trí địa lý quan trọng cho phát triển du lịch, nằm ở trung tâm vùng duyên hải Bắc Bộ, nơi giao lưu thuận lợi với các tỉnh, thành phố trong nước, khu vực và thế giới. Hải Phòng có hệ thống đường giao thông đa dạng về loại hình, hiện đại về cơ sở vật chất, đáp ứng được các nhu cầu đi lại của khách du lịch, đây là lợi thế quan trọng để Hải Phòng có thể trở thành trọng điểm du lịch trong nước và quốc tế.

Địa hình của Hải Phòng đa dạng gồm đồng bằng ven biển, đồi núi trong đất liền, sông, hồ, biển, dải đất ven biển, quần thể đá vôi trên biển, các hang động... Sự phong phú và đa dạng về hình thái địa hình của Hải Phòng đã tạo ra nhiều cảnh quan tươi đẹp, nhiều hang động kỳ thú, thuận lợi cho việc phát triển các loại hình du lịch: du lịch nghỉ dưỡng, du lịch tham quan thắng cảnh, du lịch giải trí, du lịch mạo hiểm, du lịch tâm linh...

Hải Phòng có khí hậu nhiệt đới gió mùa, nhiệt độ trung bình cả năm dao động từ 22°C đến 27°C. Số giờ nắng trong năm đạt trung bình 1.400 giờ. Nhiệt độ lý tưởng này phù hợp với du lịch nghỉ dưỡng ở các bãi biển Đồ Sơn, Cát Bà... đối với du khách trong và ngoài nước khi đến với Hải Phòng.

Hải Phòng có mạng lưới sông ngòi dày đặc, nhiều sông lớn như sông Bạch Đằng, Cấm, Kinh Môn, Lạch Tray, Văn Úc, Thái Bình... Các sông lớn đều có cửa đổ trực tiếp ra biển và chịu ảnh hưởng của chế độ thủy triều Vịnh Bắc Bộ. Thuận lợi cho phát

triển du lịch đi thuyền ngắm cảnh, kết hợp với ẩm thực và nghệ thuật dân gian. Đồng thời, bờ biển dài¹ kết hợp với mạng lưới sông dày đặc cung cấp nguồn thực phẩm thủy hải sản phong phú, có giá trị phục vụ hoạt động du lịch.

Tài nguyên sinh vật của Hải Phòng rất phong phú, tập trung chủ yếu ở Vườn quốc gia Cát Bà. Ở đây có nhiều loại thực vật quý hiếm: Lát hoa, Kim Giao, Đinh... động vật đa dạng như lớp thú, các loài chim, cá... điển hình là loài Vọc đầu trắng, Khỉ sơn dương, Nhạn trắng... Ngoài ra còn có nhiều loài san hô có giá trị phục vụ du lịch. Du khách đến Hải Phòng không chỉ đi thăm quan mà còn có thể nghiên cứu về hệ động thực vật.

Tài nguyên du lịch tự nhiên của Hải Phòng đa dạng và phong phú, được hình thành bởi tổng hợp các yếu tố địa chất - địa hình, khí hậu, thủy văn... Trong đó nổi bật với các bãi biển có địa thế đẹp, độc đáo: Đồ Sơn, Cát Bà, Bạch Long Vĩ... Hải Phòng có thể phát triển nhiều loại hình du lịch khai thác các nguồn lực tự nhiên để phục vụ du lịch. Đây được coi là yếu tố quan trọng để xây dựng sản phẩm du lịch đặc thù của Hải Phòng.

Về tài nguyên du lịch văn hóa, Hải Phòng là vùng đất lưu giữ một kho tàng di sản văn hóa hết sức phong phú, vừa mang đậm nét bản sắc văn hóa dân tộc, vừa có những nét riêng của vùng đất và con người Hải Phòng. Các yếu tố đó hòa quyện vào nhau làm nên những tài nguyên du lịch hấp dẫn và độc đáo.

Hải Phòng, mảnh đất lịch sử, nơi đây có nhiều di tích lịch sử, văn hóa có giá trị². Trước hết vì Hải Phòng là vùng cửa biển tiền tiêu. Xưa Hải Phòng có tên là “*Hải tân phòng thủ*”, mảnh đất nơi đây chứa đựng nhiều sự kiện lịch sử và để lại số lượng lớn di tích. Các di tích của Hải Phòng không chỉ có giá trị lịch sử mà còn có giá trị về mặt kiến trúc, mỹ thuật. Các di tích tập trung ở các quận Lê Chân, Ngô Quyền, Hồng Bàng, Kiến An, Đồ Sơn, các huyện Thủy Nguyên, Vĩnh Bảo, An Lão, Tiên Lãng, Kiến Thụy... Tiêu biểu như: Khu di tích Tràng Kênh (Thủy Nguyên), Khu di tích núi Voi (An Lão), Cụm di tích Vương triều Mạc (Kiến Thụy), Khu di tích Đền Trạng Trình Nguyễn Bỉnh Khiêm (Vĩnh Bảo)... Các di tích ở Hải Phòng gắn liền với quá trình dựng nước và giữ nước của dân tộc và có giá trị cao trong hoạt động du lịch.

Hải Phòng là vùng đất có nhiều lễ hội, thu hút lượng đông du khách trong nước và quốc tế. Bên cạnh các lễ hội cổ truyền: Lễ hội chọi trâu Đồ Sơn, Lễ hội Minh thê (Kiến Thụy), Lễ hội núi Voi (An Lão), Hội hát đúm đầu xuân (Thủy Nguyên)... còn có các lễ hội hiện đại: Lễ hội Hoa Phượng Đỏ, Lễ hội làng cá (Cát Bà), Lễ hội đền bà Lê Chân... Đến với các lễ hội này, du khách có thể cảm nhận được văn hóa truyền thống vùng đất Hải Phòng, sự nồng hậu mến khách của con người Hải Phòng.

Hải Phòng cũng là địa phương bảo tồn được nhiều loại hình nghệ thuật văn hóa dân gian phi vật thể, thu hút được lượng

1 Bờ biển của Hải Phòng có chiều dài 125 km.

2 Toàn thành phố có khoảng 470 di tích được xếp hạng và 02 di tích cấp quốc gia đặc biệt.

lớn du khách bởi tính độc đáo, riêng biệt: quê hương của môn nghệ thuật múa rối: rối nước, rối cạn, rối đèn (đèn kéo quân), thả đèn trời, thi pháo đất (Vĩnh Bảo); hội xuân hát Đúm đầu xuân (Thủy Nguyên); hội chọi trâu (Đồ Sơn); hội vật cầu, rước lợn ông Bò, hội Minh thẻ (Kiến Thụy); hội vật, đua thuyền (Tiền Lãng, Cát Hải, An Dương); Lễ hội Đèn Nghê; Lễ hội Đình Dư Hàng; Lễ hội Đèn Trạng Trình Nguyễn Bình Khiêm... Đến nay, những lễ hội mang đậm chất dân gian này vẫn được duy trì và phát triển, thu hút sự quan tâm, tình yêu và niềm say mê không chỉ người dân địa phương mà còn đối với mọi người dân ở các tỉnh, thành phố khác.

Hải Phòng có nhiều làng nghề nổi tiếng lâu đời như nghề tạc tượng, làm con rối (Vĩnh Bảo); làm chiếu cói, thảm cói (Vĩnh Bảo); tạo hình tứ linh và các con vật... từ cây, quả (Thủy Nguyên); làm đá ở núi Voi (An Lão); làm chum, vại, nồi đất Tiên Hội (An Lão); trồng hoa Đăng Hải (Hải An); đúc đồng, gang ở Mỹ Đồng (Thủy Nguyên); dệt thảm, len Hàng Kênh...

Hải Phòng có nhiều công trình kiến trúc điêu khắc nổi tiếng tiêu biểu cho tài hoa nghệ thuật của ông cha ta như tháp Tường Long; đình Hàng Kênh, Kiền Bái, Cung Chúc, Đôn Lương, Gia Lộc; đền Nghê; miếu Cựu Điện; chùa Dư Hàng, Văn Bản, Mỹ Cù...

Ẩm thực Hải Phòng cũng nổi tiếng với các món đặc sản mang hương vị biển. Các món ăn của người Hải Phòng được chế biến theo phong cách dân dã, nhấn mạnh thực chất và vị tươi ngon của nguyên liệu nhiều hơn sự cầu kỳ trong gia vị và cách

chế biến, nhưng đậm đà khó quên. Rất nhiều món ăn của Hải Phòng được các du khách yêu thích như nem cua bể, bánh đa cua, bánh mỳ cay, sứa, sam. Đặc trưng của ẩm thực Hải Phòng không quá cay, không quá mặn hay quá ngọt phù hợp với nhiều du khách đến từ các vùng miền khác nhau trong cả nước.

Hải Phòng có nhiều sản vật nổi tiếng như nếp cái hoa vàng Tiên Lãng, Táo Bàng La, Gà Liên Minh, Mật ong rừng Cát Bà, nước mắm Cát Hải...

Từ những nội dung đã phân tích ở trên, có thể khẳng định Hải Phòng là vùng đất hội tụ đầy đủ các yếu tố có thể phát triển các sản phẩm du lịch. Để du lịch Hải Phòng trở thành ngành kinh tế mũi nhọn theo sự định hướng của Trung ương và Thành phố [1], Hải Phòng cần thiết phải quy hoạch xây dựng các sản phẩm du lịch đặc thù, nhằm thu hút tốt hơn du khách trong và ngoài nước đến Hải Phòng.

3. Đề xuất xây dựng một số sản phẩm du lịch đặc thù của thành phố Hải Phòng

Theo Nghị quyết 45 của Bộ Chính trị, thành phố Hải Phòng cần chú trọng phát triển kinh tế biển, công nghiệp công nghệ cao và du lịch là ba trụ cột chiến lược của Hải Phòng từ nay đến năm 2045 [1]. Theo đó, định hướng phát triển du lịch - một lĩnh vực phát triển quan trọng của thành phố kết nối giữa Đồ Sơn – Cát Bà – Hạ Long, liên kết vùng Hà Nội – Hải Phòng – Quảng Ninh trong phát triển du lịch, dịch vụ. Trong tương lai, Hải Phòng phải trở thành trung tâm du lịch chất lượng cao tầm quốc tế với dịch vụ chất lượng cao, mua sắm, giải trí, điểm đến của du khách trên thế

giới. Du lịch Hải Phòng phát triển tương xứng với tiềm năng đòi hỏi sản phẩm du lịch đặc thù mang dấu ấn địa phương của thành phố Hải Phòng cần thiết được xây dựng. Tuy nhiên, để du lịch trở thành kinh tế ngành mũi nhọn, đóng góp vào sự tăng trưởng của kinh tế thành phố, cũng như tạo nên dấu ấn của du lịch Hải Phòng, theo chúng tôi nên tập trung xây dựng một số sản phẩm du lịch đặc thù có thể mạnh với tiềm năng du lịch Hải Phòng.

3.1. Sản phẩm du lịch văn hóa tâm linh và kiến trúc

Loại hình du lịch tâm linh và kiến trúc đang thu hút số lượng đông du khách đến các điểm du lịch. Hải Phòng có nhiều công trình kiến trúc, các ngôi đền, ngôi chùa mang đặc trưng của một thành phố cảng biển.

Trong vùng lõi của nội thành Hải Phòng¹, có nhiều địa danh, công trình kiến trúc còn rất mới mẻ trong cảm nhận của du khách khi đến Hải Phòng. Một trong những đặc trưng của kiến trúc của thành phố Cảng biển có từ thời Pháp thuộc, đó là sự pha trộn giữa kiến trúc Âu-Á, vừa cổ kính vừa hiện đại. Hệ thống các công trình được xây dựng hàng trăm năm trước như Nhà hát thành phố, Quán hoa, Bưu điện thành phố, Bảo tàng Hải Phòng, Trụ sở Ngân hàng Nhà nước... đến những công trình hiện đại mới xây dựng như Cung văn hóa hữu nghị Việt -Tiệp, Cung văn hóa thanh niên Hải Phòng, Cung văn hóa thiếu nhi Hải Phòng, Trung tâm Hội chợ, triển lãm quốc tế Hải Phòng, Trung tâm Hội nghị thành phố, cầu Hoàng Văn Thụ, Bảo tàng Hải Quân...

những công trình này kết hợp với nhau tạo nên Hải Phòng mang nét đẹp đô thị riêng vừa thanh lịch, vừa mạnh mẽ.

Đặc biệt, các công trình kiến trúc tâm linh như Chùa Hàng, Đình Hàng Kênh, Tượng đài nữ tướng Lê Chân, Khu đền thờ Trạng Trình Nguyễn Bình Khiêm (Vĩnh Bảo), Khu tưởng niệm Vương triều nhà Mạc (Kiến Thụy), Khu đền thờ Trạng nguyên Trần Tất Văn (An Lão), tháp Tường Long (Đồ Sơn), chuông chùa Vân Bản, Đình Kiền Bái...là niềm tự hào về lịch sử và truyền thống của người Hải Phòng. Điểm nhấn của các công trình kiến trúc tâm linh của Hải Phòng là nghệ thuật điêu khắc Đình, mỗi đình có cách trang trí khác nhau. Có đình trang trí nhiều như đình Hàng Kênh, Dư Hàng, Kiền Bái; có đình trang trí ít như đình Dụ Nghĩa. Cũng có đình tuy trang trí không nhiều nhưng lại cầu kỳ, tỉ mỉ mang phong cách truyền thống như đình Vĩnh Khê. Đình Kiền Bái, là một trong số những ngôi đình có niên đại tuyệt đối chính xác (1685) với nghệ thuật điêu khắc dân gian thể hiện sự mong muốn công bằng xã hội thông qua những bức chạm trang trí: lưỡng long châu người, lưỡng long châu lợn, người cười phượng trong tư thế bay lên.

Hình tượng Rồng trong các đình cũng không giống nhau, có đình hình tượng rồng thể hiện ít, có đình hình tượng rồng được thể hiện hầu hết trong các bộ phận kiến trúc như đình Quán Khái (Vĩnh Bảo). Ở đây rồng được trang trí trên bờ nóc mái, đầu dư của bộ khung chịu lực, trên các mảng trang trí đơn lẻ trong nhiều tư thế khác nhau: độc long, long cuốn thủy, hoa lá hóa long, với bút pháp cách điệu đầy tính sáng tạo.

1 Ba quận Lê Chân, Ngô Quyền, Hồng Bàng.

Đồ Sơn là nơi thu hút du khách đến quanh năm, bởi vùng đất này không chỉ có biển mà còn có các công trình kiến trúc tâm linh nổi tiếng như: Đền Bà Đẻ, Đền Nghè thờ thần Diêm Tước, Đình Ngọc... với những nét kiến trúc, điêu khắc riêng tạo thành quần thể di tích tín ngưỡng văn hóa mang dấu ấn đặc trưng của một vùng sơn – thủy hữu tình. Chùa Hang (Đồ Sơn), là nơi Phật giáo Ấn Độ sớm du nhập vào nước ta tọa lạc trong hang đá ven biển với pho tượng đá tương truyền là hình ảnh sư Bần, vị sư Ấn Độ – một trong những nhà sư Ấn Độ đầu tiên mang Phật pháp đến với Việt Nam. Trên đỉnh núi Tháp (Đồ Sơn) còn có Tháp Tường Long là công trình Phật giáo kỳ vĩ được xây dựng dưới thời Lý Thánh Tông – vị vua thứ 3 triều Lý (1058)¹. Tháp Tường Long không chỉ là công trình Phật giáo mà còn là một trạm quan sát biển trong hệ thống hỏa phong đài của các triều đại Lý-Trần để phòng thủ quốc gia.

Trong hơn 30 đình, đền, miếu thờ Ngô Vương Quyền – vị anh hùng dân tộc trên địa bàn Hải Phòng, từ Lương Xâm là ngôi đền chính thờ Ngài. Từ Lương Xâm thuộc phường Nam Hải, quận Hải An, Hải Phòng, là nơi xưa kia Ngô Vương đặt đại bản doanh chỉ huy trận thủy chiến Bạch Đằng năm 938. Cửa đền hướng về phía Đông nhìn ra cửa Bạch Đằng với pho tượng đồng Ngô Vương Quyền sừng sững, uy nghi, tay trái đặt vào đốc kiếm, tay phải chỉ ra sông Bạch Đằng. Từ Lương Xâm được xây dựng ngay nga từ thời Hậu Lê và được trùng tu lại vào thời Nguyễn. Vì vậy, toàn bộ kiến trúc Từ hiện nay mang phong cách

nghệ thuật thời Nguyễn, chỉ có một số đầu dư là mang phong cách nghệ thuật thời Lê. Tọa lạc trên khu đất rộng, cao ráo, có nhiều cây cổ thụ, phía trước đền có sân rộng, bên cạnh là hồ nước rộng, tạo thể phong thủy quý của di tích. Nhìn toàn cảnh, ngôi từ bố trí theo theo lối kiến trúc “nội công, ngoại quốc”, liên hoàn khép kín. Tức là vào cửa chính ra cửa chính. Không chỉ kiến trúc, những hiện vật trong đền cũng mang lại cho du khách những cảm giác khác lạ. Khách tham quan đến, khi qua nhà Giải vũ được thấy 3 chiếc cọc Bạch Đằng là chứng tích của trận thủy chiến lịch sử còn lưu tại đây. Bức tượng Ngô Quyền trong Từ được tạo tác sinh động, oai nghiêm gắn với một giai thoại kỳ lạ. Đến nay, từ Lương Xâm còn lưu giữ được 25 đạo sắc chính và hơn 20 sắc phong được sao lại có niên đại năm 1522 đến năm 1924 của các triều Lê sơ, Mạc, Lê Trung hưng, Tây Sơn, Nguyễn. Với tất cả giá trị lịch sử, kiến trúc và mỹ thuật, ngày 12-12-1986, Từ Lương Xâm được Bộ Văn hoá xếp hạng di tích lịch sử cấp quốc gia.

Trong các công trình thờ phụng, tri ân các anh hùng dân tộc chiến thắng quân xâm lược phương Bắc trên sông Bạch Đằng hiện nay nổi bật quần thể khu Di tích Bạch Đằng Giang (Thủy Nguyên). Đó là quần thể kiến trúc quy mô bề thế, khang trang được xây dựng từ năm 2008–2011 trên dãy núi Tràng Kênh, soi mình bên cửa sông Bạch Đằng. Khu Linh từ Tràng Kênh – Bạch Đằng, gồm các đền thờ Đức Ngô Vương Quyền, Hoàng đế Lê Đại Hành, Đức Thánh Trần Hưng Đạo, Đền thờ Hồ Chí Minh và chùa thờ Phật. Quần thể Di tích lịch sử – danh thắng Tràng Kênh,

¹ Tháp Tường Long được phục dựng lại năm 2017

Bạch Đằng, một trong những thắng cảnh đẹp nhất của Hải Phòng được xếp hạng cấp quốc gia vào năm 1962. Tháng 01/2021, khu di tích Bạch Đằng Giang được xếp hạng Di tích lịch sử cấp quốc gia, nhằm tưởng niệm chiến công hào hùng của cha ông ta và giáo dục lòng yêu nước, tự hào dân tộc trong nhân dân.

Trong dòng chảy của lịch sử, Hải Phòng còn lưu giữ các công trình kiến trúc, văn hóa, lễ hội và các làng nghề và phát huy trong đời sống văn hóa, tâm thức của mỗi người dân Hải Phòng. Đồng thời đó cũng là sản phẩm du lịch đặc trưng của Hải Phòng phục vụ du khách.

Đối với sản phẩm du lịch này, các công ty lữ hành có thể xây dựng các tour du lịch như: City tour, kết hợp du lịch văn hóa tâm linh với nghỉ dưỡng, kết hợp du lịch tìm hiểu nghệ thuật địa phương và trải nghiệm tham quan thông qua các chương trình du lịch đồng quê, kết hợp giữa trải nghiệm văn hóa với trải nghiệm ẩm thực.

3.2. Du lịch sinh thái - du lịch sinh thái biển đảo của Hải Phòng

Biển là yếu tố tự nhiên nổi bật nhất của Hải Phòng, nhân tố tác động thường xuyên đến nhiều quá trình xảy ra trong thiên nhiên và ảnh hưởng quan trọng đến nhiều hoạt động của con người. Bờ biển Hải Phòng dài 125km. Cùng với quần đảo Cát Bà là di tích quốc gia đặc biệt, Khu dự trữ sinh quyển thế giới có giá trị nổi bật về đa dạng sinh học. Hải Phòng còn được thiên nhiên ban tặng những khu, điểm du lịch biển, sinh thái nổi tiếng như Đồ Sơn, Bạch Long Vĩ và các khu vực biển khác.

Quần đảo Cát Bà là nơi hội tụ nhiều

hệ sinh thái (HST) khác nhau: HST rừng ngập mặn, HST rừng trên núi đá vôi, HST rừng biển với các rạn san hô. Có một hệ động thực vật đa dạng, gồm 2.320 loài động thực vật, trong đó có 282 loài động vật sống trong rừng, 538 loài động vật sống ở đáy biển, 196 loài cá biển, 771 loài thực vật trên cạn, 23 loài thực vật ngập mặn, 75 loài rong biển, 177 loài san hô... Đặc biệt khu vực phía Đông Nam đảo Cát Bà và vùng đảo Bạch Long Vĩ còn có nhiều loài san hô có giá trị phục vụ du lịch. Sản phẩm du lịch tham quan Vườn quốc gia Cát Bà, vịnh Lan Hạ, hệ thống hang động¹, điểm quan sát trên cao², du lịch làng Việt Hải, Làng chài Cửa Vạn... Sản phẩm du lịch sinh thái, du lịch cộng đồng dựa vào thiên nhiên, sản vật và văn hóa bản địa ở đây đã tạo nên điểm đến hấp dẫn du khách.

Ở đây có thể tổ chức đa dạng các loại hình du lịch, tiêu biểu:

Du lịch sinh thái gắn với cộng đồng và môi trường: du khách có thể tham quan cảnh quan rừng ngập mặn, các mô hình, phương thức nuôi trồng thủy sản, trải nghiệm cuộc sống với dân địa phương tại các làng Việt Hải, Vạn Chài.

Du lịch thám hiểm nghiên cứu các hệ sinh thái tự nhiên: tổ chức cho du khách tham quan trải nghiệm hệ sinh thái rừng nhiệt đới trên núi đá vôi³, tham quan trải nghiệm hệ sinh thái rừng ngập nước trên địa hình núi đá vôi ở Ao Eech, quan sát các loài

1 Hang Quân y, động Trung Trang

2 Pháo đài Thần công

3 Tham quan rừng Kim Giao, một số tuyến tracking trong Vườn quốc gia

Vọc, loài thú quý hiếm chỉ có ở Cát Bà, lặn biển quan sát hệ sinh thái của san hô, tham quan cảnh quan biển đảo, hang động...

Du lịch nghỉ dưỡng, tham quan các di tích lịch sử-văn hóa trên đảo. Ở Cát Bà hiện đang đưa vào hoạt động một số khu nghỉ dưỡng cao cấp, phục vụ các đối tượng khách có thu nhập cao, có nhu cầu lưu trú dài ngày, sử dụng các dịch vụ chăm sóc sức khỏe, phục hồi chức năng, thưởng thức ẩm thực biển, rừng... Đối với loại hình du lịch này, có thể xây dựng các tour du lịch nghỉ dưỡng kết hợp với tham quan, nghiên cứu các giá trị về sinh thái, sinh học và cảnh quan khu Dự trữ sinh quyển Cát Bà.

Du khách có thể trải nghiệm về cuộc sống của dân cư miền biển, ẩm thực địa phương, tham quan cuộc sống cộng đồng, phương thức trồng cây ăn trái và nuôi ong lấy mật ở Gia Luận, tìm hiểu phương thức canh tác nông nghiệp của cộng đồng Việt Hải, quan sát các động vật quý hiếm của Cát Bà, tắm nước suối nóng ở Xuân Đám, lặn biển quan sát hệ sinh thái san hô ở khu vực hòn Tai Kéo, hòn Ba Rang...

3.3. Du lịch lễ hội gắn với khảo cứu văn hóa truyền thống

Lễ hội là một loại hình sinh hoạt văn hóa cộng đồng phổ biến và đậm đà bản sắc dân tộc, là tài sản vô giá trong kho tàng di sản văn hóa phi vật thể, làm giàu và phát huy giá trị nền văn hóa dân tộc. Lễ hội phản ánh những sinh hoạt, những khát vọng cùng tài năng của nhân dân về nhiều mặt của đời sống; đồng thời, thông qua lễ hội: trí tuệ, đạo lý, tình cảm, khuynh hướng thẩm mỹ của nhân dân được tỏa sáng. Hiện nay, lễ hội đang được tổ chức với quy mô

ngày càng lớn và nhiều lễ hội đã trở thành biểu tượng của một quốc gia. Sức hấp dẫn của các lễ hội đang trở thành tiềm năng lớn để các nhà kinh doanh du lịch quan tâm đầu tư và khai thác.

Hải Phòng có nhiều lễ hội quan trọng có thể phục hồi và phát triển phục vụ hoạt động du lịch. Những lễ hội mang tính lịch sử như: hội Đền Nghè thờ nữ tướng Lê Chân, hội Chùa Vẽ (Hoa Linh tự)¹, hội Đền Dạo (Thủy Nguyên) thờ Đô úy Thượng Lại Văn Thành... Các lễ hội gần đây thu hút rất đông du khách lễ hội Núi Voi, lễ hội làng cá Cát Bà, hội Đền Gắm (Tiền Lãng), hội Đền Phú Xá, hội hát đúm đầu xuân ở Thủy Nguyên... Những lễ hội dân gian như hội Ghép đôi (Cẩm Khê), hội làng Phục Lễ (Thủy Nguyên)... Lễ hội truyền thống mang đậm bản sắc văn hóa địa phương với giá trị đặc trưng riêng của cư dân vùng biển điển hình như Lễ hội chọi trâu (Đồ Sơn), Lễ hội Trạng Trình Nguyễn Bỉnh Khiêm, lễ hội từ Lương Xâm, lễ hội đua thuyền (lễ hội cầu ngư)... Phần lễ đáp ứng nhu cầu tâm linh cầu mưa thuận gió hòa, cuộc sống được bình an, sung túc. Phần hội có nhiều hoạt động sôi động để khách du lịch có thể tham gia trải nghiệm các cảm giác khác lạ từ những lễ hội này.

Trong loại hình du lịch này có thể tập trung khai thác và xây dựng các sản phẩm du lịch mang đậm chất Hải Phòng:

- Tham quan nghiên cứu các di chỉ khảo cổ: các đồ trang sức bằng đá ở Tràng

¹ Liên quan đến việc Trần Hưng Đạo vẽ bản đồ bằng cách rắc vừng lên bánh đa chuẩn bị cho trận đánh Bạch Đằng rồi cho phát cho quân sỹ để vừa nắm được kế hoạch chiến đấu vừa có lương khô ăn

Kênh, phục chế mộ thuyền ở di chỉ Việt Khê, tìm hiểu các hiện vật ở tháp Tường Long, chùa Vân Bản, bãi cọc ở Cao Quý (Thủy Nguyên)....

- Tham quan và tham gia các lễ hội truyền thống đặc sắc ở Hải Phòng: lễ hội chọi trâu Đồ Sơn, lễ hội đèn Trạng Trình Nguyễn Bình Khiêm, khu di tích lịch sử danh thắng Tràng Kênh, lễ hội truyền thống nữ tướng Lê Chân¹ tại Đền Nghè, đình An Biên... các lễ hội đáp ứng nhu cầu tâm linh, tín ngưỡng, sinh hoạt lễ hội truyền thống của nhân dân địa phương, mặt khác cũng thường xuyên cập nhật, giới thiệu với du khách, tuyên truyền, quảng bá các giá trị văn hóa, các điểm du lịch tâm linh trên địa bàn thành phố.

Khi tham gia du lịch lễ hội, du khách có thể tham gia các hoạt động trải nghiệm như: các chương trình nghệ thuật biểu diễn các lễ hội chọi trâu, lễ hội đảo Dấu, diễn lịch sử thành Dương Kinh, lễ hội Minh thề... Các hình thức trò chơi dân gian: pháo đất, vật, thả đèn trời. Tìm hiểu lịch sử các làng nghề tạc tượng và xem múa rối nước, rối cạn ở Nhân Mục, Đồng Minh (Vĩnh Bảo), lễ hội Từ Lương Xâm tưởng nhớ đức Vương Ngô Quyền với chiến thắng Bạch Đằng (năm 938), lễ hội ngày mất của Trạng Trình Nguyễn Bình Khiêm...

Phát triển sản phẩm du lịch qua các lễ hội truyền thống sẽ tăng cường quảng bá các điểm du lịch tâm linh trên địa bàn thành phố Hải Phòng đến du khách trong,

ngoài thành phố. Lễ hội còn góp phần ôn lại truyền thống, giáo dục lòng yêu nước, đạo lý uống nước nhớ nguồn, tự hào dân tộc và trách nhiệm của mỗi người dân đối với vùng đất nơi mình sinh ra, với thành phố Hải Phòng và đất nước Việt Nam.

4. Đề xuất một số giải pháp xây dựng sản phẩm du lịch đặc thù của thành phố Hải Phòng

Trong khoảng 10 năm trở lại đây, số lượng du khách đến với Hải Phòng ngày càng tăng, nhưng lại giảm về thời gian lưu trú do thiếu vắng những sản phẩm du lịch đặc thù. Sản phẩm du lịch Hải Phòng chủ yếu dựa vào các yếu tố tự nhiên, khai thác những cái có sẵn, song chưa có sự đầu tư trở lại, việc quảng bá truyền thông không thống nhất và đồng bộ cho từng sản phẩm, nên chưa thấy sản phẩm đặc trưng rõ ràng.

Đánh giá về du lịch Hải Phòng có nhiều ý kiến cho rằng, Hải Phòng có nhiều tiềm năng và thế mạnh nổi trội trong xây dựng sản phẩm du lịch đặc thù, song du lịch Hải Phòng chưa tạo ra các sản phẩm du lịch đặc thù để du khách nhớ đến Hải Phòng sau mỗi chuyến du lịch.

Công tác quy hoạch và quản lý quy hoạch du lịch còn nhiều hạn chế, nhiều điểm du lịch đẹp bị đầu tư manh mún, chắp vá, phá vỡ không gian, cảnh quan chung; kết cấu hạ tầng và hạ tầng phục vụ du lịch chưa đáp ứng được nhu cầu phục vụ du khách.

Tính liên kết vùng trong du lịch Hải Phòng với các địa phương khác còn yếu, chưa đồng bộ. Mặc dù sản phẩm du lịch

1 Lễ hội truyền thống Nữ tướng Lê Chân được quận Lê Chân khôi phục lại từ năm 2011 và được Bộ Văn hóa – Thể thao – Du lịch công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể cấp quốc gia năm 2016

Hải Phòng đã được hình thành, nhưng chưa toàn diện và độc đáo vì chuỗi cung ứng dịch vụ chưa đồng bộ, không thể hiện rõ nét thế mạnh của tài nguyên đặc trưng.

Hoạt động quảng bá du lịch chưa chuyên nghiệp và chưa được đẩy mạnh, ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động du lịch còn thấp và thiếu tính chuyên nghiệp. Môi trường du lịch nhiều nơi suy giảm, trật tự, an ninh, vệ sinh nhiều điểm du lịch còn hạn chế. Nguồn nhân lực phục vụ du lịch còn thiếu về số lượng và yếu về chất lượng, số người được đào tạo phục vụ trong hoạt động du lịch còn chiếm tỷ lệ thấp, dẫn đến không đáp ứng được nhu cầu hưởng thụ dịch vụ du lịch. Tình trạng quá tải khách trong mùa cao điểm du lịch lễ hội đang ảnh hưởng rõ rệt đến tính bền vững trong phát triển du lịch Hải Phòng.

Để du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn của Hải Phòng, điểm đến hấp dẫn với du khách, Hải Phòng cần có những giải pháp mang tính đột phá về đầu tư phát triển sản phẩm du lịch đặc thù có tính cạnh tranh cao để thu hút khách du lịch. Chúng tôi xin đề xuất một số giải pháp chủ yếu cụ thể như sau:

4.1. Xây dựng chiến lược phát triển du lịch bền vững và xây dựng chính sách, cơ chế thích hợp

Để có thể xây dựng chiến lược này cần có sự vào cuộc chỉ đạo quyết liệt của lãnh đạo chính quyền thành phố, sự tham mưu của tích cực của Sở Du lịch về quy hoạch du lịch, xác định các sản phẩm du lịch

đặc thù của Hải Phòng để đầu tư cơ sở vật chất phục vụ du lịch đúng hướng, chuyên nghiệp và hiệu quả.

Thành phố cần xây dựng những chính sách đặc thù để phát triển du lịch như: ban hành nghị quyết về phát triển du lịch và đưa nghị quyết trở thành hiện thực, thành lập Ban chỉ đạo phát triển du lịch, kêu gọi các nhà đầu tư du lịch chuyên nghiệp theo hướng du lịch có trách nhiệm, định hướng các sản phẩm du lịch đặc thù trong bản đồ quy hoạch du lịch của thành phố.

4.2. Nâng cao nhận thức của các cơ quan quản lý và người dân địa phương

Du lịch là lĩnh vực hoạt động liên quan đến nhiều thành phần tham gia, vì vậy thành công trong phát triển du lịch phần lớn dựa vào những ý tưởng sáng tạo, dựa trên hiểu biết sâu sắc thị trường, nhu cầu và thị hiếu của khách du lịch để xây dựng được các sản phẩm du lịch đặc thù trên cơ sở lợi thế về tài nguyên. Cần thay đổi tư duy, cách suy nghĩ là cứ có tài nguyên du lịch hấp dẫn là sẽ thu hút được du khách. Trên thực tế, tài nguyên du lịch của Hải Phòng rất nhiều song chưa có tạo ra hiệu quả trong hoạt động du lịch, chỉ tiêu của khách khi đến Hải Phòng còn thấp, thời gian lưu trú ngắn. Ấn tượng của du khách khi đến du lịch Hải Phòng chưa tốt do địa phương chưa xây dựng được văn hóa trong kinh doanh du lịch, văn hóa ứng xử nơi công cộng thiếu lịch sự. Sở Du lịch và các cấp chính quyền ở địa phương phải đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục dân địa phương hiểu du lịch thân thiện, bền vững và khẳng định giá trị truyền thống của địa phương.

4.3. Đầu tư cơ sở vật chất, xây dựng hạ tầng kỹ thuật đồng bộ, hiện đại phục vụ khách du lịch

Hải Phòng trong những năm qua đã có nhiều thay đổi về cơ sở hạ tầng giao thông, các cơ sở lưu trú được xây dựng đạt tiêu chuẩn, song vẫn cần phải tiếp tục đầu tư hơn nữa cho hoạt động du lịch như: xây dựng hệ thống cảng biển chuyên dụng dành cho khách du lịch tàu biển, xây dựng cảng biển chuyên dụng trong các khu du lịch Đồ Sơn trung chuyển khách đi Cát Bà, Hạ Long, Móng Cái, Bắc Hải, Phòng Thành (Trung Quốc) và ngược lại, Mở thêm các đường bay nội địa và quốc tế đến sân bay quốc tế Cát Bi, hoàn thiện được cáp treo từ Cát Hải đến Cát Bà, nối với Tuần Châu (Quảng Ninh)... Khuyến khích, tạo điều kiện cho các nhà đầu tư chiến lược như tập đoàn Vingroup, Sun Group, Flamingo... xây dựng các khu nghỉ dưỡng cao cấp quản lý theo tiêu chuẩn quốc tế.

4.4. Đầu tư phát triển sản phẩm du lịch đặc thù gắn liền với bảo tồn, sưu tầm, phát huy giá trị văn hóa truyền thống

Các giá trị cảnh quan thiên nhiên, các khu di tích danh thắng của Hải Phòng luôn hấp dẫn khách du lịch, song nguy cơ bị xâm hại phá vỡ cảnh quan di tích, ô nhiễm môi trường, hủy hoại tài nguyên có thể xảy ra khi có số lượng đông du khách đến tham quan trải nghiệm. Để có thể tập trung đầu tư các sản phẩm du lịch đặc thù, đồng thời gìn giữ các giá trị văn hóa truyền thống cần có Bộ quy định tại các điểm đến du lịch, tăng cường các hoạt động thanh tra, kiểm tra tại các di tích, giáo dục cộng đồng trong việc bảo tồn di tích... Nhìn từ

kinh nghiệm quốc tế cho thấy di sản văn hóa luôn là nguồn lực kích thích phát triển kinh tế địa phương, đặc biệt thông qua hoạt động du lịch. Với tiềm năng và lợi thế của Hải Phòng, điều này hoàn toàn có thể trở thành hiện thực.

4.5. Tăng cường các hoạt động xúc tiến, quảng bá điểm đến du lịch và các sản phẩm du lịch đặc thù của Hải Phòng trên các phương tiện truyền thông tại các thị trường du lịch trong và ngoài nước

Để có thể khai thác tốt các sản phẩm du lịch đặc thù, công tác quảng bá, xúc tiến du lịch được coi là một giải pháp quan trọng, đồng bộ với các giải pháp phát triển du lịch khác. Xây dựng và quảng bá thương hiệu du lịch Hải Phòng dựa trên các dòng sản phẩm du lịch đặc thù có ý nghĩa quốc gia và quốc tế, gắn với hình ảnh các hoạt động trải nghiệm. Ở đây phát huy vai trò chủ động của Sở du lịch thành phố trong các hoạt động như tham gia các Hội chợ du lịch trong nước và quốc tế, tổ chức các hội nghị, hội thảo quốc gia và quốc tế về du lịch Hải Phòng

Nâng cao hơn nữa vai trò của Hiệp hội Du lịch Hải Phòng với tư cách là chủ thể có trách nhiệm đầu mối phối hợp với chủ thể quản lý nhà nước và cộng đồng địa phương để liên kết các khu, các điểm du lịch mà trực tiếp là các doanh nghiệp du lịch để phát triển sản phẩm du lịch đặc thù của Hải Phòng.

5. Kết luận

Việc xây dựng sản phẩm du lịch đặc thù sẽ góp phần hình thành nên những đặc trưng của vùng biển đảo miền duyên hải Bắc Bộ, tạo nên dấu ấn của du lịch Hải

Phòng, góp phần gìn giữ các giá trị văn hóa, lịch sử truyền thống của vùng đất “*Hải tần phòng thủ*” xưa. Để Hải Phòng trở thành một điểm đến du lịch hấp dẫn cần phải có sự quyết tâm đổi mới của các nhà lãnh đạo, nâng cao nhận thức của các nhà quản lý du lịch, các doanh nghiệp du lịch và mỗi người dân địa phương để tạo ra sản phẩm du lịch đặc thù dựa trên tiềm năng, thế mạnh của địa phương phát triển du lịch. Hải Phòng cần phải có sự đầu tư thích đáng về cơ sở vật chất, hạ tầng kỹ thuật hiện đại phục vụ du lịch, đẩy mạnh các hoạt động quảng bá điểm đến, xúc tiến du lịch, quảng bá các sản phẩm du lịch đặc thù tới du khách trong nước và quốc tế. Hải Phòng cần có cơ chế phù hợp đầu tư cho phát triển, đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ du lịch, nâng cao nhận thức cho mỗi người dân về du lịch. Hải Phòng cần tập trung đầu tư, phát huy lợi thế tài nguyên du lịch nổi trội để nâng cao năng lực cạnh tranh, thu hút du khách và phát triển thương hiệu “Du lịch Hải Phòng” hấp dẫn, có đẳng cấp cao; thực thi các chính sách đột phá, tháo gỡ các nút thắt để đẩy nhanh phát triển đồng bộ, đặc biệt là trong lĩnh vực du lịch, dịch vụ; tăng

cường ứng dụng thành tựu công nghệ 4.0 vào lĩnh vực du lịch.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Chính trị (24/01/2019), *Nghị quyết 45 về xây dựng phát triển thành phố Hải Phòng đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045*, Hà Nội.
2. Nguyễn Văn Dũng (2017), *Giải pháp phát triển sản phẩm du lịch đặc thù tại thành phố Hải Phòng*, Luận văn thạc sỹ QTKD, ĐH Dân lập Hải Phòng.
3. Phạm Minh Hà (2019), *Quảng Ninh: phát triển bền vững ngành du lịch*, Tạp chí cộng sản (10/6/2019).
4. Đỗ Thị Thanh Hoa (2016), *Một số định hướng chiến lược chính phát triển sản phẩm du lịch Việt Nam đến năm 2025, định hướng đến năm 2030*, Viện Nghiên cứu phát triển du lịch.
5. Phạm Văn Long (2018), *Nghiên cứu luận cứ khoa học phục vụ xây dựng và phát triển sản phẩm du lịch đặc thù của thành phố Hải Phòng*, Đề tài cấp thành phố, MS: ĐT.XH.2017.784.
6. Phạm Trung Lương (2007), *Phát triển sản phẩm du lịch đặc thù nâng cao sức cạnh tranh của du lịch Việt Nam*, Tạp chí *Du lịch Việt Nam*, tr.51- 53.
7. Phạm Trung Lương (2016), *Phát triển sản phẩm du lịch đặc thù vùng Đồng bằng sông Hồng và duyên hải Đông Bắc*, Viện Môi trường và phát triển bền vững.
8. Lê Minh Thắng (2019), *Du lịch Hải Phòng- hướng đột phá kinh tế biển*, <http://anhp.vn/du-lich-hai-phong-huong-dot-pha-phat-trien-kinh-te-bien-ky-3-huong-mo-cho-phat-trien-ben-vung-d30394.html>